

Secretariat for Catholic Education

Senčenje na delovnem mestu

Malta 24.-28. 2. 2025

V nedeljo, 23. 2. 2025, sva okoli 15. ure prileteli na ta mali otoček po imenu Malta. Takoj sva občutili temperaturno spremembo in sicer iz $-1\text{ }^{\circ}\text{C}$ na prijetnih $16\text{ }^{\circ}\text{C}$. Namestili sva se v hotel in naredili krajši sprehod v Gziri.

Naslednji dan naju je takoj po zajtrku pred hotel prišla iskat ga. Marissa, ki je zaposlena kot koordinatorka Erasmusu v katoliških šolah na Malti. Povedali so nama, da imajo na Mali matere le 3 mesece porodniškega dopusta, nato se vračajo na delo. V ta namen imajo na Malti organizirano predšolsko izobraževanje do 3 leta. Marissa naju je peljala v katoliško šolo, kjer so otroci stari od 3. do 5. leta. V šoli so 4 skupine otrok, starih od 3. do 4. leta starosti in od 4. do 5. leta starosti. Ugotovili sva, da je v oddelku le ena učiteljica z največ dvanajstimi otroki. Starši morajo za to šolo, ki je kot šola s koncesijo, ob začetku šolskega leta plačati 5 tisoč eurov. Pouk oziroma učenje je potekalo večinoma v frontalni obliki. Prosta igra poteka stoje ali za mizo. Igre na tleh praktično ni. Otroci so ves čas obuti v čevlje in imajo oblečene šolske uniforme (modre hlače in puloverje v 5 različnih barvah (rdeč, črn, moder, rumen in zelen)). Otroci si v šolo sami prinesejo malico, ki jo pojedjo v času glavnega odmora. Ker je vrtec cerkveni, imajo v dnevno rutino vključeno tudi molitev, predvsem pred obroki. V sklopu šole se otroci istočasno učijo dveh jezikov, in sicer malteščino in angleščino, saj je v državi uradni jezik tudi angleščina, ki pa je v britanskem narečju. Vrtec nima igrišča, ker je v strnjnem naselju. Bivanje na prostem izvajajo na strehi zgradbe. Na Malti imajo namreč vse stavbe ravne strehe.

Nato smo odšli v šolo, kjer so starejši otroci. Ta se nahaja v glavnem mestu Malte, v Valletti. Tam pa so otroci od 6 leta naprej, ki začnejo obiskovati 1. razred. V tej šoli so otroci od 5. pa vse do 16. leta. Razredi se delijo na 2 skupini in po nadstropjih. 1. skupina: 1.–5. razreda (5–10 let), 2. skupina 5.–10. razreda (10–16 let). Stavba je tudi tokrat v samem mestnem jedru in ni nobenih zelenih površin. Imajo pa dve betonski telovadnici v spodnjem delu stavbe in dve na strehi, obdani z mrežo. V razredu je ena učiteljica. Opazili pa sva, da ima skoraj vsak razred vsaj enega ali več spremljevalcev. Tudi tukaj otroci nosijo uniforme, ki so identične, kot v prvi šoli. Le otroci, ki imajo »stratus športnika«, nosijo drugačne uniforme. V šoli imajo tudi menzo in jedilnico. Otroci imajo molitev v sklopu ene šolske ure, in sicer verske vzgoje.

Na koncu sva bili vabljene tudi v pisarno, kjer smo nekaj besed spregovorili o razlikah med slovenskim in malteškim šolstvom ter najinih vtisih. Omeniva lahko, da je bil na sestanku ravnatelj (ki pa je tudi pater in je temu primerno tudi oblečen), tri vodje posameznih starostnih sekcij in podravnateljice. Kasneje so tudi na dužabnem omrežju objavili članek, kjer omenjajo najin obisk.

< **St. Albert the Great College** 2h · 🌐 ...

Today, we had the pleasure of welcoming a group of Slovenian guests to our Kindergarten and Primary schools for an Early Years visit. During their time with us, they observed our students in action and visited our Kindergarten and Year 1 classes during lessons.

We were truly honored to be chosen as one of the host schools for this visit, and we extend our heartfelt thanks to the Secretariat for Catholic Education for organizing this opportunity. Our students were actively engaged, eager to showcase their learning, and made us incredibly proud!

A sincere thank you also goes to our dedicated staff members, whose support and collaboration made this visit a success.

V torek sva odšli v zgodnjih jutranjih urah na trajekt skupaj z go. Mariso. S trajektom smo se odpeljale na bližnji otok Gozo, kjer sva obiskali šolo Bishop's Conservatory Junior School s pedagoškim konceptom Marie Montessori. Ob prihodu v šolo sva takoj ugotovili, da gre sicer za staro zgradbo, ki pa je v notranjosti prenovljena in zelo sodobna. Najprej sva spoznali ravnatelja šole, ki naju je peljal v razrede najmlajših otrok, starih od 3 do 5 let. Štiri igralnice so bile med seboj povezane, v njih je 48 otrok (vsaka vzgojiteljica spremlja 12 otrok, za katere staršem tedensko poroča o njihovem napredku). Vsaka igralnica je zasnovana drugače in pokriva en del področja, iz koncepta Montessori. Otroci preko dneva prosto prehajajo in po želji lahko odidejo tudi na zunanje igrišče. Raziskovalni material je v večini lesen in vsaka stvar ima svoje mesto. Otrok si lahko izbere kar želi in kasneje to pospravi na svoje mesto ter poprime za drugo aktivnost. Nato smo odšli k starejšim otrokom, starih od 5. do 7. leta. Tukaj so otroci že morali usvajati določeno znanje, ki se preverja. Vseeno pa si otroci sami po želji organizirajo dan. Pomembno je le, da vse v dnevu opravijo. Na voljo imajo tudi kotiček za malico (v tem kotičku je hrana, ki jo donirajo starši otrok). Vsaka učiteljica spremlja 8 otrok in skrbi, da ima otrok dnevno opravljene vse obveznosti. Poslužujejo se predvsem tega, da pouk čim bolj temelji na praktičnih poskusih. Poslužujejo se dejstva, da vedno izhajajo iz otroka, prav tako pa so mnenja, da otroku pomagajo, da lahko stvari naredi sam. Vsa navodila za delo so v angleškem jeziku, učijo pa se tudi malteščine. Najstarejši otroci v tej šoli so otroci v razponu starosti od 7. do 10. leta. Vsakemu od teh otrok pripada tudi tablični računalnik. Večino časa so pomešani vsi med seboj. Sami pa se odločijo kje in kako bodo pisali in spremljali pouk: za mizo, na tleh s pomočjo lesenih mizic ali na tleh brez lesene mizice. Čas na prostem imajo le pred glavnim odmorom. Tudi v tem vrtcu imajo otroci uniforme z logotipom šole in puloverji v štirih različnih barvah (roza, vijolična, zelena in oranžna, te barve so tudi v logotipu šole). Šola je financirana z denarjem, ki ga prispeva cerkev in s strani staršev in njihovih donacij, drugače pa je brezplačna. Po dopolnjenem 10. letu starosti se otroci vključijo v običajni pedagoški koncept, saj Montessori koncepta za to starost na Malti ni na voljo. Mnogi so mnenja, da bi se morale ostale šole zgledovati po tej šoli in imeti podoben koncept in miselnost. Takega mnenja sva tudi midve, saj je resnično dobro zasnovano. Montessori koncept je zelo zavezan k individualizmu, kar pa v tej šoli ni bilo opaziti, kar je tudi ena izmed pozitivnih lastnosti, saj smo ljudje socialna bitja in je socializacija vsekakor pomembna tudi v zgodnjih letih.

Na koncu sva imeli se krajšo evalvacijo z ravnateljem, go. Mariso, go. Fiono in učiteljico, ki je najbolj izobrazena na področju Montessori pedagogike. Pogovor je bil sproščen in zelo konstruktiven. Podali sva nekaj informacij o slovenskih šolah in vrtcih. Nekaj pozitivnih opažanj in eno kritiko. Na otroških sanitarijih nimajo ogledal, kar sva podkrepili z dejstvom, da otroci med umivanjem ust potrebujejo ogledalo. Vsi prisotni so se strinjali in bili mnenja, da jih potrebujejo.

Nato sva si ogledali še nekaj znamenitosti na otoku Gozo, kjer je veliko več zelenja kot na otoku Malta. Kasneje sva s katamaranom odšli v Valletto. Od tam pa v mesto Gzira, kjer sva bivali. Tudi tokrat so kasneje na družabnem omrežju objavili članek, kjer omenjajo najin obisk.

V sredo sva ponovno s trajektom v zgodnjih jutranjih urah odšli na otok Gozo, in sicer v šolo Laura Vicuna. Tukaj so otroci od 3. do 10. leta. Vsi otroci imajo identične, temno modre uniforme z rdečimi detajli in logotipom šole. Tokrat sva hospitirali v treh različnih oddelkih.

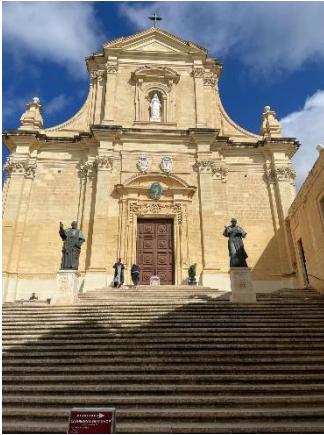
Najprej sva bili v razredu otrok, starih 3–4 leta. Učiteljica jim je najprej prebrala zgodbo o pralnem stroju in mešanju barv. V tem oddelku so imeli teme barve. Po prebrani pravljici so otroci po barvi razvrščali »pom, pom«
cofe s pomočjo pincet. Ob tem so jih spodbujali k poimenovanju barv in izgovorjavi le-teh. Poimenovanja barv so podobna slovenskemu poimenovanju. Roza tudi v malteškem jeziku pomeni enako.

Nato so imeli otroci na voljo posodice s sodo bikarbono in alkoholni kis, zmešan z jedilnimi barvami. S pomočjo kapalk so barvo dodajali v sodo bikarbono, kjer je prišlo do reakcije in mešanja baru.

V drugi skupini so otroci poslušali pravljico o mački in spoznavali čustva (3.–4. leta starosti). Posnemali so tudi različna gibanja in vedenje mačke. V tem oddelku je bil prisoten tudi deček s posebnimi potrebami, njegova spremljevalka pa odsotna. Deček je motil celotno izvedbo dejavnosti, zato sva se vključili in ga malo zamotili. Velikokrat je bil nasilen do otrok in tudi do odraslih. V oddelku s starejšimi otroki (od 5. do 6. leta) so poslušali zgodbo o tem, kako je nastala instrumentalna skupina. Nato so otroci najprej z lesenimi kuhalicami in nato še s kovinskimi žlicami ustvarjali različne zvoke na predmete iz različnih materialov. Spoznavali so materiale, kot so les, kovina in plastika. Vseh predmetov so se tudi dotaknili in ugotavljali, v čem se razlikujejo. Učiteljica je od njih želela, da vsi istočasno udarijo ob predmet.

Na koncu so nama postregli s tradicionalno malteško hrano in pijačo. Jedli sva »stira«, pici podobna jed s krompirjem, paradižnikom in olivami. Poskusili sva tudi »pastici« z dvema različnima nadevoma (skutni in grahov nadev), ki pa je podoben bureku. Pili sva njihovo tradicionalno pijačo »Kinnie«, ki je gazirana z okusom pomaranče in zelišč. Kasneje sva še malo raziskovali otok Gozo in se s katamaranom vrnili v Valletto.

Tokrat sva odšli v dekleško šolo St. Monica Primary School (Mosta). Šola je del samostana, v katerem prebivajo sestre. Ena izmed sester je tudi zadolžena za izobraževanje otrok. Kot sva že omenili, so v šoli le deklice od 3. do 7. leta starosti, ki imajo uniforme v roza in temnomodri barvi. Preko dneva sva prisostvovali v različnih razredih pri različnih dejavnostih. Prisotni sva bili pri učenju angleščine. Njihovo poučevanje angleščine se močno raziskuje od našega, saj se najprej učijo posameznih glasov in ne abecede, kot imamo navado v Sloveniji. V nižjih razredih so dali večji poudarek fonološkemu pristopu. V višjih pa so se bolj posvetili tudi zapisu posameznih besed. Ogledali sva si tudi učenje matematike v najmlajšem razredu. Bili sva prisotni tudi pred malico, ko so se otroci pokrižali in se Bogu zahvalili za hrano.

Na koncu smo imeli krajši sestanek, kjer so nama razložili, da so vključeni v projekt, kjer otroke poučujejo angleščino na sodobnejši način. Angleščina ima 25 črk in 44 glasov. Njihovo učenje angleščine temelji na glasovih, kar je sicer bolj kompleksno, a učinkoviteje. Od leta 2011 so aktivni v tem projektu, ki ga sicer izvajajo v Londonu in poudarjajo, da so pri njihovih učencih vidni ogromni napredki. Sistem se tudi nama zdi veliko bolj učinkovit in razumljiv za poučevanje tujega jezika.

Nato sva si ogledali še cerkev Rotundo v Mosti in se odpravili nazaj proti hotelu.

V petek sva dan preživali v pisarni glavnega direktorja vseh 24. cerkvenih šol Secretariat for catholic education.

Najprej sva imeli krajši sestanek s tremi učitelji matematike, ki so zaposleni v šoli za učenje dobre prakse učiteljev. Razložili so nama, da uporabljajo model CPA (Concrete, Pictorial, Abstract; psihologa Jeromeja Brunerja). Sistem temelji na učenju matematike, najprej konkretno z različnimi učni materiali (npr. kocke, perlice itd.), nato je poudarek na slikah in nazadnje še razumevanje abstraktnega. Vse skupaj se prepleta in pri otroku dosežemo globlji pomen in boljše razumevanje. Tak način poučevanja matematike se nama zdi smiseln in vsekakor prinaša boljše rezultate, kot le abstraktno podajanje učne snovi. V vrtcih smo vsekakor bolj naravnani k zgoraj omenjenemu principu podajanja novega znanja, kot v osnovnošolskem izobraževanju.

Nato sva imeli kratek sestanek z direktorjem vseh 24. cerkvenih šol. Pogovarjali smo se na splošno o izobraževalnem sistemu v Sloveniji in na Malti. Podali smo nekaj mnenj in govorili o dobrih in slabih stvareh celotnega izobraževalnega sistema v obeh državah. Omenil je, da sva videli le primere zelo dobrih praks in da je njihov cilj, da bi vse šole na Malti podajale snov na tak način. Podelil nama je tudi certifikate o uspešno opravljenem senčenju na delovnem mestu.

Nato so nama predstavili še njihovo spletno stran, kjer je mogoče najti ogromno primerov dobre prakse (<https://www.csm.edu.mt/>).

Vse do odhoda na letališče sva dan preživali v Valletti, kjer je bila otvoritev pustnega karnevala, ki je na Malti zelo poseben dogodek.

NEKAJ ZANIMIVOSTI O MALTI:

Izvedeli sva, da je za učiteljsko izobrazbo potrebno 5 let šolanja.

Otroci so od 3 mesecev pa do 3. leta starosti vključeni v vrtec, z njimi so »varuške«, ki imajo lahko 5 stopnjo izobrazbe (srednjo šolo).

Od 3. leta do 7. leta so otroci vključeni v 1. triado, kjer jih poučujejo učitelji z diplomo.

Od 7. do 12. leta so vključeni v 2. triado in od 12. do 16. leta v 3. triado in s tem se zaključi osnovnošolsko izobraževanje.

Na Malti reševalci in policisti ves čas vozijo s prižganimi opozorilnimi lučmi.

Izvedeli sva tudi, da je bila na Malti v zgodovini britanska kolonija, zato imajo kar nekaj britanskih navad. Vožnja po nasprotnem pasu, volani v avtomobilih so na desni strani in ne levi. Imajo drugačne električne vtičnice in tudi šolske uniforme v vsaki šoli so posledica britanskega vzorca.

Zapisale: Tamara Medja, Špela Križnar